

ява всяко незадоволство въ сърдцето на народа, когото управлява, може ли да си надъе за вѣрность, прѣданность и любовь? Народъ, който има причины да е незадоволенъ и да си оплаква, като разсява истини, вѣри слухове за своето отчиянно положение, може ли да расположи съсѣдътъ си, сънародниците си къмъ присъединение? — макаръ и двѣтъ страни и, които ся оплакватъ и които ги слушатъ, да съзнаватъ прѣимуществата на обединението, и горещо да желайтъ и да пылаятъ за съединение: злочестниятъ, закобниятъ прѣвратъ, злоупотрѣбеннытъ пълномощия сѫзълъ трънъ, черна джигра въ пѣтъ на присъединението!

Всичко това, което краси правлението на принца Батембергъ, като князъ на Българиј, добрата слава, коіжто е спечелилъ той, като прѣвратникъ и клетворѣстникъ, страданията на народа подъ вѣденный реджимъ сѫзъща извѣстни на всички Българи. Иие не смы голѣмъ нѣкой народъ, гръмадна нѣкоя масса, между коіжто да не проникватъ скоро зловѣщите слухове; до вчера съединени, не смы и днес тѣй несъобщително-распокажаны, щото единъ да не знае, какво ся върши съ другыйтъ до него. Придуманытъ къмъ съединение Българи изъ вънъ Княжеството знаѣтъ всичко това най-добре и расчитвать практически по вѣрно. Човѣкътъ можешъ силомъ да го бѣснешъ въ пропасть, можешъ да му вържешъ очитъ и да го оставишъ самъ въ лутанието си изъ тъмнинкъ да падне и да си строши главкъ; но неможешъ, при отворены очи, да го придумашъ и, съ каквito и да е силни обѣлщеня, да го подлъжешъ и подмамишъ тѣй своеvolно и не обмыслено да промѣни по-доброто си положение на едно по-лоше: никого не можъ склони да си подложи самоволно на страдания за добруванietо на нѣкого си, бѣль той близъ или чуждъ. Българскъ народъ въ дѣлги и тежки истязания е опытали на себе си, какво може да направи съ единъ народъ едно лоше, зловолно правительство, основано на силж или на измамж и неправдѣ; за това въ таквъзъ поне тѣжни обстоятелства, доклѣ си не поразбыстрахъ, не бѣше работа да си вдига знамето на съединението, за да не губяше обаянието си и да си не затѣмяваше свѣтлѣйшата идея. Въ такъвъ несполучливъ моментъ, така изъ кѫтове пущанытъ внушения за присъединение немогжъ освѣнъ подозрѣние да повдигнѣтъ, немогжъ освѣнъ да вдъхнѣтъ отвращение.